

Х Всеукраїнської наукової конференції молодих учених, присвяченої Дню прийняття Декларації прав людини (8 грудня, 2017 р., Одеса). — Одеса : ОДУВС, 2017. — С. 12-13.

7. Миколенко О.І. Поняття та місце науки адміністративного процедурно-процесуального права в системі юридичної науки / О.І. Миколенко // Південноукраїнський правничий часопис. — 2008. — № 4. — С. 163-166.

Негара Родіон Віталійович

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри адміністративного і фінансового права

КОНКУРСНА КОМІСІЯ ЯК ВІДПОВІДАЧ У СПРАВАХ ЩОДО ОСКАРЖЕННЯ КОНКУРСУ У ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ

Відповідно до ч. 5 ст. 28 Закону України «Про державну службу» (далі — Закон-2015) учасник конкурсу, який не пройшов конкурсний відбір, має право оскаржити рішення конкурсної комісії, у тому числі до суду [1]. Процесуальні питання реалізації учасником конкурсу цього права регламентується Кодексом адміністративного судочинства України (далі — КАС України) [2]. Відповідно до цього п. 2 ч. 1 ст. 19 КАС України передбачена окрема категорія справ у публічно-правових спорах, зокрема спори з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби.

Практика склалася таким чином, що, як правило, відповідачем у таких справах учасниками конкурсу визначаються *саме державні органи* (в розумінні ч. 2 ст. 1 Закону-2015), якими безпосередньо такий конкурс проводився.

В новій редакції КАС України виокремлено ще одну категорію справ, яка стосується також і оскарження конкурсу у державній службі — спори щодо оскарження рішень ... конкурсних комісій ..., рішення яких є обов'язковими для органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інших осіб (п. 9 ч. 1 ст. 19) [2]. Спершу, вважаємо, слід зупинитись на дослідження підстав та мети запровадження цієї новели.

Безперечно, як і для будь-якої іншої, так і для цієї новели характерні твердження і «за», і «проти». Вбачається, що однією з підстав «проти» вищезазначеного є передбачена КАС України, як чинної, так і попередньої редакції, можливість звернення до суду з адміністративним позовом до будь-якого суб'єкта, уповноваженого здійснювати публічно-владні управлінські функції, у тому числі і до відповідної конкурсної комісії, що впливає, у тому

числі з визначення поняття «суб'єкт владних повноважень» (п. 7 ч. 1 ст. 4 КАС України). Крім того, в положеннях КАС України відсутні інші положення присвячені розгляду цих справ у публічно-правових спорах.

З іншого боку, «за» виступає тенденція впровадження конкурсу, в якості єдиного способу відбору альтернативних варіантів, в різних сферах, у тому числі і в публічній службі. Отже, у зв'язку з цим, в цій роботі спробуємо з'ясувати чи може ця нововведена категорія розповсюджуватись на конкурс у державній службі та наскільки це вплине на реалізацію права на оскарження конкурсу.

Єдиною вимогою оскарження рішення конкурсної комісії (та визначення її відповідачем), відповідно до п. 9 ч. 1 ст. 19 КАС України, є наявність «обов'язковості» рішень прийнятих такою комісією для органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інших осіб.

Відповідно до ч. 5 ст. 27 Закону-2015 рішення конкурсної комісії вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала більшість від її складу і згідно з ч. 1 ст. 28 цього закону – оформляється протоколом засідання конкурсної комісії.

Аналіз положень Закону-2015 та Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 р. № 246 (далі – Порядок № 246)[3] дозволив встановити наступні питання, щодо яких приймається рішення конкурсної комісії:

рішення про результати конкурсу (ст. 28 Закону-2015), або рішення стосовно переможця конкурсу та другого за результатами конкурсу кандидата (абз. 1 п. 68 Порядку № 246);

рішення про перенесення дати проведення конкурсу (абз. 3 п. 17 Порядку № 246);

рішення про здійснення відео- або аудіофіксації проведення конкурсу (абз. 2 п. 23 Порядку № 246);

акт про порушення кандидатом заборони користуватися додатковими електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками, іншими матеріалами, а також спілкуватись один з одним (абз. 2 п. 31 Порядку № 246);

рішення про призначення нової дати та/або часу проведення тестування у разі, якщо тестування було перервано або не відбулося з технічних чи інших причин, що не залежать від членів Комісії або конкурсної комісії та кандидатів (абз. 2 п. 38 Порядку № 246);

рішення про затвердження ситуаційних завдань (п. 42-43 Порядку № 246);

рішення про презентацію результатів розв'язання ситуаційних завдань на засіданні (абз. 15 п. 45 Порядку № 246).

Більшість цих рішень є внутрішньо орієнтованими на процедуру проведення конкурсу і тому визначення їх «обов'язковості»

для відповідного державного органу є неможливим, з огляду на відсутність взаємозв'язку між конкурсною комісією та державним органом щодо цих питань.

Рішення (протокол засідання) конкурсної комісії, наприклад, про результати конкурсу відрізняється від інших рішень. Так, відповідно до ч. 3 ст. 31 Закону-2015 рішення про призначення на посаду державної служби приймається на підставі протоколу засідання конкурсної комісії. Крім того, згідно з ч. 3 ст. 28 Закону-2015 та п. 66 Порядку № 246 витяг з протоколу засідання конкурсної комісії щодо результатів визначення загального рейтингу кандидатів є складовою особою справи державного службовця, якого призначено на посаду державної служби за результатами конкурсу.

Відповідно до вищевикладеного рішення про призначення приймається на підставі рішення конкурсної комісії в обов'язковому порядку, а суб'єкт призначення або керівник державної служби, в залежності від категорії посади державної служби, позбавлені права відмовити у призначенні, крім випадку наявності передбачених чинним законодавством заборон та обмежень щодо призначення на посаду. Отже, таке рішення конкурсної комісії є обов'язковим для певних посадових осіб, а тому, вважаємо, є підстави для застосування і у випадку з конкурсними комісіями у державній службі п. 9 ч. 1 ст. 19 КАС України, тобто цілком можливо визначати відповідачем у справах щодо оскарження конкурсу у державній службі конкурсну комісію, яка проводила такий конкурс.

Інша ситуація, як здається, полягає з визначенням переліку вимог, які можуть бути звернені до *конкурсної комісії – відповідача по справі*. Відповідь на це питання залежить від обраного способу захисту та частково від порушень, які на думку позивача були допущені під час проведення конкурсу. Проте, безумовно, не у всіх випадках оскарження конкурсу конкурсна комісія може бути належним відповідачем і забезпечити ефективний захист прав, свобод, інтересів кандидата.

Справа в тому, що в процедурі проведення конкурсу, на кожному конкретному етапі, приймають участь різні суб'єкти владних повноважень (суб'єкт призначення, керівник державної служби, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби – Національне агентство України з питань державної служби, служба управління персоналом державного органу, Комісія з питань вищого корпусу державної служби та конкурсна комісія). Конкурсна комісія забезпечує проведення таких етапів, передбачених п. 6 Порядку № 246, а саме: проведення тестування та визначення його результатів; розв'язання ситуаційних завдань та визначення їх результатів (у випадках, передбачених Порядком № 246); прове-

дення співбесіди та визначення її результатів; проведення підрахунку результатів конкурсу та визначення переможця конкурсу і другого за результатами конкурсу кандидата.

У зв'язку з цим, конкурсна комісія може бути відповідачем у справах про скасування рішення конкурсної комісії про результати конкурсу з підстав встановлення факту порушення умов або порядку проведення конкурсу, яке вплинуло на його результати. Іншими словами лише у разі допущення порушень конкурсною комісією під час проведення конкурсу.

Конкурсна комісія, зважаючи на її статус, наділена адміністративно процесуальною правосуб'єктністю, хоча достатньо важко її віднести суб'єктів перелічених в ст. 43 КАС України.

Оскарження конкурсу з будь-яких інших підстав, зокрема порушення порядку утворення конкурсної комісії, прийняття рішення про оголошення конкурсу та його оприлюднення, прийняття та розгляду документів для участі в конкурсі, проведення їх перевірки та допуску кандидатів до тестування, а також оприлюднення результатів конкурсу не може здійснюватися з визначенням конкурсної комісії відповідачем, тому як повноваження щодо здійснення цих дій належать іншим суб'єктам і не могли бути допущені конкурсною комісією.

У випадку одночасного допущення фактів порушень умов або порядку проведення конкурсу і конкурсною комісією, і, наприклад, державним органом або керівником державної служби, позов може бути звернено одночасно до декількох відповідачів (об'єднано декілька вимог) або об'єднано в одне провадження декілька справ, відповідно до ст. 172 КАС України.

Таким чином, визначення конкурсної комісії відповідачем у справах щодо оскарження конкурсу у державній службі, відповідно до п. 9 ч. 1 ст. 19 КАС України є цілком можливим, за умови оскарження порушень, які були або могли бути допущені конкурсною комісією під час проведення конкурсу. Оскарження конкурсу у державній службі з інших підстав унеможливить визначення конкурсної комісії належним відповідачем в адміністративній справі.

Разом з тим, висловлена в цій роботі позиція щодо можливості визначення конкурсної комісії відповідачем у справах щодо оскарження конкурсу у державній службі, в першу чергу спрямована на обговорення цієї проблеми та узгодження її вирішення з положеннями нової редакції КАС України та судової практики.

Список використаної літератури:

1. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> (дата звернення 23.08.2018).

2. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/889-19> (дата звернення: 23.08.2018).
3. Про затвердження Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби: постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2016 р. № 246 / Кабінет Міністрів України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/246-2016-%D0%BF> (дата звернення: 23.08.2018).

Васильківська Вікторія Владиславівна

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри адміністративного права та процесу

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ
ВДОСКОНАЛЕННЯ ТРУДОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В КОНТЕКСТІ
РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ**

Серед базових пріоритетів реформи державної служби великого значення набувають питання, пов'язані з правовим статусом державних службовців, забезпеченням ефективних механізмів мотивації їхньої праці. Ефективність та характеристика правового статусу державних службовців тісно пов'язані із забезпеченням трудової дисципліни на державній службі.

Відмітимо, що трудова дисципліна: підвищує ефективність реалізації адміністративно – правових механізмів реалізації права на працю; підвищує ефективність службово-трудова правовідносин, які виникають у разі прийняття на державну службу; забезпечує реалізацію внутрішнього трудового розпорядку; може зумовлювати застосування до державних службовців дисциплінарної відповідальності.

Норми Закону України «Про державну службу» в редакції 1993 р. містив, на нашу думку, загальне розуміння трудової дисципліни та поверхнево висвітлював питання дисциплінарної відповідальності державних службовців, закон містив лише одну статтю, яка встановлювала особливості дисциплінарної відповідальності державних службовців [1]. Так, дисциплінарні стягнення застосовувалися до державного службовця за невиконання чи неналежне виконання службових обов'язків, перевищення своїх повноважень, порушення обмежень, пов'язаних з проходженням державної служби, а також за порушення правил професійної етики, інший вчинок, який порочить його як державного службовця або дискредитує державний орган.